

Серію «Затишне читання» засновано 2023 року

SARA NISHA ADAMS
THE READING LIST

© Sara Nisha Adams 2021

This edition published by arrangement with Madeleine Milburn Ltd
and The Van Lear Agency LLC

All rights reserved.

Sarah Nisha Adams asserts the moral right to be identified as the author of this work.

A catalogue record for this book is available from the British Library.

This novel is entirely a work of fiction.

The names, characters and incidents portrayed in it are the work of the author's imagination.

Any resemblance to actual persons, living or dead,
events or localities is entirely coincidental.

Переклала з англійської Таїсія Івченко

Художнє оформлення Анни Тучіної

Адамс, Сара Ніша.

А28 Список для читання : роман / Сара Ніша Адамс;
пер. з англ. Таїсія Івченко. — Київ : ВИДАВНИЦТВО РМ,
2024. — 312 с. : іл. — (Серія «Затишне читання»).

ISBN 978-617-8373-29-0.

ISBN 978-617-8280-53-6 (серія).

Двівець Мукеш тихо-мирно мешкає неподалік Лондона. Нещодавно він втратив кохану дружину, і тепер все його життя — це пройтися по магазинах щосереди, зрідка завітати до храму та подивитися документальний фільм про природу. Мукеша нічого більше й не турбує, окрім єдиного: йому ніяк не вдається порозумітися з онукою, бо сором'язлива Прія живе самими лише книжками.

Аліша — кмітлива дівчина, яка в пошуках роботи на літо опинилася за бібліотечною стійкою. Якось у примірнику «Убити пересмішника» їй трапляється пошарпаний аркуш зі списком книжок. Вона не надто любить читати, але чому б і не спробувати? Що, як ці романи допоможуть їй відволіктися від домашніх негараздів?

Одного дня Мукеш приходить у бібліотеку, сподіваючись встановити зв'язок з онукою через світ літератури, й Аліша нишком ділиться з ним списком для читання. Серія таких різних книжок поєднує самотні душі, та чи допоможуть вони ще й віднайти втрачену жагу до життя?

«Список для читання» — відвертий і напрочуд щирий роман, що зігріє серця читачів. Пориньте в атмосферу лондонського передмістя та життя його колоритних мешканців!

УДК 821.111'06-311.2

ISBN 978-617-8373-29-0

ISBN 978-617-8280-53-6 (серія)

ISBN 978-0-00-839132-4 (англ.)

© Івченко Т. В., пер. з англ., 2024

© Тучіна А. Ю., худ. оформ., 2024

© ТОВ «ВИДАВНИЦТВО РМ», 2024

ПРОЛОГ

Список для читання

2017

На вході нові автоматичні двері. Дуже сучасно. Коли Ейдан приходив сюди востаннє, їх ще не було. Першими в око впадають просторі ряди книжкових шаф. У дитинстві йому здавалося, що тим рядам немає кінця-краю: тисячі найрізноманітніших книжок зникали десь у далечині. Підлітком Ейдан працював тут улітку, але це місце все одно зберегло для нього атмосферу святилища. Звісно, друзям він про таке не розповідав, але найбільше полюбляв загубитися десь поміж довідників. Хоча, може, це місце просто здається таким чарівним тепер, коли дивишся на книжкове царство крізь рожеві окуляри дитинства? Нині Ейданові вже двадцять два, і він більше не хлопчик, а проте знов шукає прихистку серед книжок. Шукає, де сховатися — від друзів, від родини та всього світу.

Бібліотекар підводить очі на двері, що розчахнулися перед Ейданом, і всміхається. Бібліотека вітає хлопця тишею. Дивина, та в його спогадах тут *ніколи* не було тихо. Себто це бібліотека, звісно ж, але довкола завжди стояв легенький гомін: ворушилися люди, діти щось бубоніли до мам, шаруділи сторінки, совалися стільці, чулося бухикання або хлюпання носом. Але сьогодні тут майже повна тиша. Хтось тичає в екран телефона, бібліотекар клацає на старенькій клавіатурі — ото й усе. Останнім часом Ейданові постійно траплялися заклики «Врятуймо бібліотеки Brenta!»: на дошках оголошень у супермаркеті, спортзалі та

навіть у метро. Бібліотеки зазвичай влаштовували розпродажі тістечок, збори клубу плетіння, збирали підписи на петиції й таке інше. Ейданові й на думку не спадало, що і бібліотеку на Герроу-роуд треба рятувати: він був певен, що це популярний заклад, який люблять місцеві мешканці. Але щойно він опинився тут, серце стиснулося: можливо, ця бібліотека і справді ось-ось зникне.

Ейдан поволі мандрує секцією художньої літератури, проводячи долонею по корінцях. На полицях із кримінальними романами палець спиняється на «Підіймаються темні води» Аттіки Лок — колись він її вже читав і, може, навіть не раз. Ейдан гортає сторінки, щоб сховатися від решти світу. Яскраво спалахують спогади про жвавий Г'юстон Аттіки Лок. Темне місто, але таке живе, таке суперечливе. Душа прагне чогось знайомого. Прагне пірнути у світ, де панує страх, де все раптово змінюється, але завершиться так, як Ейдан уже знає. Йому кінче треба точно знати, як *бодай щось* у цьому житті завершиться.

Стіл, за яким він полюбляв влаштовуватися малим, щез — та й загалом тут усе змінилося. Що ж, у житті нічого не лишатиметься таким, як є, аби тільки Ейданові було зручно, еге ж? Точно не в його житті. Це просто ще одне кепське літо. Історія потроху затягує, палець швидше біжить уздовж рядків. Ейдан намагається відродити те забуте почуття «землі під ногами» — коли ти просто тіло, що міцно пустило коріння в землю, а твій дух мандрує. Історія захоплює розум і забирає геть із цього світу. Всі думки Ейдана, всі його переживання та власний внутрішній голос стихають до білого шуму на тлі — і зрештою зовсім зникають.

У дитинстві мама приводила його сюди разом з молодшою сестрою, Алішею. Вона більше полюбляла гратися, тож зазвичай зчиняла гвалт, і Лейлі доводилося виводити малу надвір. Ейданові рідко випадала нагода посидіти тут на самоті, але навіть такі хвилячки тиші вгамовували його думки, допомагали перепочити, заспокоїтися та втекти від реальності, коли він цього потребував.

Гучне «хресь!» вириває його з книжки. Поруч хтось є. Ейдан умисно не відводить погляду від сторінки — не дозволяє урвати зачарування історією, проте бічним зором помічає, як поруч з'являється високий стос книжок. Справжня барикада.

По підлозі совається стілець. На столі виростає купа папірців: зібгані чеки, квиточок з бібліотеки, старий кросворд. Наче біла хмаринка.

Ейдан затамовує подих, бо тепер збоку вловлює нерозбірливе бурмотіння. Складно навіть сказати, чи то наспівування, чи мугикання,

а чи просто шепіт. Над одним із папірців зависає ручка, а за мить чути ритмічне шкрябання.

Ейдан повертається до своєї книжки, вбирає історію слово за словом, намагається відродити ті почуття, що охоплювали його, коли він уперше читав ці рядки.

За кілька хвилин його думки вкотре полишають книжку й бібліотеку та переносяться на вулицю й далі у Вемблі. Що там робить мама? Чи помітила Аліша, що він пішов?

Коли роздуми знову вертають Ейдана до бібліотеки, він зауважує, що поруч ручкою дряпають так, наче від цього залежить життя. Раптом писака підводиться і викладає свою хмару папірців у рядок. Краєчком ока Ейдан спостерігає, як палець легенько тицяє в кожен, рахуючи: один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім... Потім папірці зникають під палітуркою верхньої книжки — стає видно, що це «Убити перемішника». Рука згортає книжку і якусь мить нерухомо лежить на ній. Ейдан розуміє, що вже давно не перегортав сторінок — хто завгодно здогадався б, що він спостерігає. А Ейдан і сам не знає чому. За мить руки в товстому чорному светрі обіймають усю вежу книжок та з легким стогоном підхоплюють її зі столу. Із човганням черевиків об липкий килим барикада зникає з поля зору Ейдана кудись у напрямку стійки адміністратора. Ейдан нарешті повертається до своєї історії.

* * *

Коли Ейдан підводиться, у вікно вже лється м'яке вечірнє світло. Ось тепер бібліотека видається саме такою, якою він її пам'ятав: наче зачарованою. У дива він ніколи не вірив, але якщо це не диво, то що ж тоді? Сонце заливає все теплим золотавим світлом, і не надто охайні стелажі відкидають довгі тіні. Ейдан тихенько підіймає стілець, щоб не човгати по підлозі, хоча в бібліотеці вже майже нікого немає.

В око впадає самотній папірець, що лишився на столі — кросворд.

Ейдан повільно роззирається праворуч, ліворуч, навіть обертається назад — ні, ніхто не дивиться. Рука тягнеться до папірця та поволі його розгортає, згин за згином. Папір дуже тонкий, наче цигарковий, і Ейдан не хоче його порвати, бо надто вже завзято там щось писали. Нарешті останній згин відкриває таємницю. Почерк гарний, із завитками — охайний, приємний.

Якщо тобі раптом треба:

«Убити пересмішника»

«Ребекка»

«Ловець повітряних зміїв»

«Життя Пі»

«Гордість та упередження»

«Маленькі жінки»

«Кохана»

«Підходящий хлопець»

«Убити пересмішника» була на верхівці тієї вежі. Ейдан знову пробігає очима по списку, але той анічогісінько для нього не означає — просто слова на аркушику. Якусь мить він вагається: може, забрати? Покласти в кишеню та й піти. Але ні, він спиняється: цей охайно згорнутий папірець — лише чийсь список для читання; нащо він Ейдану?

Він лишає список на столі, підхоплює свою книжку й несе її назад у кримінальну секцію, подумки дякуючи Аттіці Лок. Нехай цією історією насолоджується хтось інший. Проходячи крізь автоматичні двері, що одразу за ним зачиняються, Ейдан обертається: папірець лежить на місці. Тіні поглинають бібліотеку, прочитані та непрочитані книжки постають стіною між ним і списком. Він крокує геть, і весь спокій та тиша бібліотеки щезають під наступом світла та галасу міста, яке він називає рідним.

«ДРУЖИНА МАНДРІВНИКА В ЧАСІ»

Одрі Ніффенезер

Розділ 1

МУКЕШ

2019

Біп. «Тату, привіт. Це Рогіні. Вибач, що знов тобі набридаю, але ти ж знаєш, як я переживаю, коли ти не телефонуєш і не відповідаєш. Ми з Прією приїдемо до тебе в п'ятницю — тобі щось привезти? Може, чогось попоїсти? Мені не подобається, як ти харчуєшся — не можна ж їсти самий тільки маш! У тебе незбалансований раціон! І не забудь, що сьогодні вивозять сміття. Цього тижня — чорні контейнери, чуєш? А наступного — зелені. Якщо сам не зможеш винести, зателефонуй Параму з 87-ї, добре? Я знаю, що тобі важко з твоєю спиною».

Біп. «Тату, це Діпалі. Рогіні каже, ти не відповідаєш, тож я хочу нагадати, що сьогодні вивозитимуть сміття. Бо знов бігтимеш у халаті зранку, як того разу! Набери мене, добре? Я побігла на роботу. Ну все, бувай. Малі переказують дідусеві вітання».

Біп. «Тату, привіт, це Врітті. У тебе там усе гаразд? Подзвони, якщо щось треба — я можу тебе провідати, коли матимеш час. У мене дещо напружений тиждень, та щось придумую. На зв'язку».

День Мукеша почався, як і будь-яка інша середа: три однакові повідомлення на автовідповідачі від трьох його доньок, Рогіні, Діпалі й Врітті. Дзвонять вони у зовсім небожу годину, о восьмій, перед роботою; Мукеш так рано не встає.

В інший день він би передзвонив усім трьом, сказав би, що про сміття не забув і гадки не має, хто такий Парам з 87-ї. Звісно ж, він пам'ятав, хто такий Парам, але хай там не розслабляються. Та сьогодні на це катма часу — сьогодні день закупів. Наїна завжди ходила до крам-

ниці в середу, тож не годилося зраджувати традиції. Спершу Мукеш перевіряв холодильник та шафи, організовані так, як любила Наїна, себто без жодного видимого порядку. Як він і думав, боби маш і окра вже закінчувалися. Хай там що каже Рогіні, Мукеш *обожнює* маш. Поки Наїна була жива, він не надто часто куховарив — хіба що останні місяці — однак кілька рецептів знав напам'ять. Ними тепер і жив. Та й чи є сенс у його віці дбати про отой «збалансований раціон»?

Мукеш вийшов із квартири, грюкнувши дверима. Липнева спека навалилася на нього відразу на порозі — *знову* надто закутався. Спека *завжди* йому дошкуляла. Інші старенькі в мандирі¹ з нього сміялися: їм усім тепер постійно холодно, а ось Мукешу — гаряче. А ще він переживав, що впріє і під пахвами з'являться мокрі плями, але йому казали: «Мукеше-бгаю, ми старі вже, чого нам цим журитися?»

Та Мукеш не хотів бути старим, ні. Якщо не перейматися мокрими плямами під пахвами, так можна збайдужити й до інших важливих речей.

Він начепив свого картуза, що носив у будь-яку погоду. Ось уже п'ятдесят років оцей самісінький картуз захищав його очі від сонця. Звісно, він тепер уже добряче зносився, але Мукеш любив цього картуза. Він навіть їхній шлюб з Наїною пережив, тож втратити його зараз означало б утратити ще одну невід'ємну частину самого себе.

Щотижня невеличкий узвіз до центральної вулиці ставав для Мукеша тяжчим, і дихав він щоразу частіше. Колись настане день, і доведеться заради цієї п'ятихвилинної прогулянки викликати соціальне таксі. Діставшись до кінця узвозу, Мукеш повернув ліворуч і сперся на стовп, відсапуючись. Потім поправив свою торбинку із символом їхнього мандиру — вона постійно сповзала з плеча — та й рушив у свій звичний магазин на Ілінг-стріт.

У середу на Ілінг-стріт було не так велелюдно, тому Наїна й призначила цей день для закупів. Так менше шансів натрапити на когось зі знайомих та згаяти годину на порожні балачки.

У крамниці з манекенами, пишно вбраними в яскраві тканини й коштовності, майже ніхто не заходив. Здебільшого всі навідувалися в магазинчики з овочами та фруктами або ж відпочивали коло головної мечеті Вемблі. На низькій стіні огорожі з пакунком касавових чипсів сидів сусід Насим із дочкою Нур — Мукеш помахав їм на знак привітання. Відтоді як Наїна померла, вони рідко спілкувалися, але щоразу

¹ Мандир — індуїстський храм.